

המפקיד פרק שלישי בבא מציעא

מב.

עין משפט
גר מצוה

אב א מ"י פ"ד מהל
שאלה ופקדון הל' ו
פמנ עשין פח טושי' ח"מ
מ"י ראל פתי' כ:
בב ב מ"י שס הל' ח
טושי' שס פתי' כאל:
ג ד מ"י שס הל' ו
טושי' שס פתי' כ:
דה ד מ"י פ"י מהל'
בכות הל' ככ פמנ
עשין פח טושי' ח"מ פ'
רל פתי' ב ורב אלפס
בכות פ"ק דף מח.
פו ו מ"י פ"ד מהל'
שאלה ופקדון הל' ד
פמנ עשין פח טושי' ח"מ
מ"י ראל פתי' טו ורב
אלפס כאל ועד לעיל
בפירקין דף ע:
פו ז ח ט מ"י שס הל'
ה עשין השמות
ובמ"י טושי' שס פתי'
טו:
פח י מ"י שס הל' ד
טושי' שס פתי'
טו:
פמ כ מ"י פ"ג מהל'
ממך הל' יא פמנ
עשין לט טושי' ח"מ פ'
מלג פתי' ח:
צ ל מ"י פ"ד מהל' שאלה
ופקדון הל' ד פמנ
עשין פח טושי' ח"מ פ'
רל פתי' טו:
צא ז מ"י שס הל' ו
טושי' שס פתי' ו:
צב ז מ"י שס הל' ז
טושי' שס פתי' ו:
צג ח מ"י שס הל' ח
טושי' שס פתי' כב:

תורה אור השלם
1 ונתתה בבספ וצרת
הכסף בידך והלית אל
המקום אשר יבחר
אלהיך בו.
דברים יד כה
2 וצו יי אהרן את הברכה
באשקמך ובכל משלח
ידך וברכך בארץ אשר יי
אלהיך נתן לקי
דברים כח ח

לעזר רש"י
פירוש'ן. שפס.
אשקמך א אשר יי.
אזנו. חיבה קטנה.

מוסף רש"י
ברבר הסמיו מן העין.
שאלו ידוע הספוס וחנניה
ח. כספים. של פקדון.
אין להם שמירה אלא
בקרקע. ואם לא נתן
בקרקע ואזיד, פשיעה היא
אלו וידיד, דשומר תם חייב
בפשיעה (פסחים יא.).
משום ריחא. שהכלב
מיתמו ומתעטפו ומוניאו
(שם).

מתני' לרנן. כסודרו והפשיטן לאחוריו: **גמ'** מאי הוה ליה **למיבעד**. הרי לרנן: **מזוי בידו**. לא יפקידנו לאחרים במקום אחר שאלו תודמן לו כסודרה לשכר יהא מוזמן לו: **ספס ידו**. להיות מוזמן לו ללורך ריות הבא פתאים: **אין הכרכה**. שמתבצר ורעה מאליו פיישו'ן בלע"ז: **באסמין**. דריש **הטין שולטת** זו. שנאמר באסמין לשון גנוים: **אין להם שמירה** כו'. דאם לא שמרן ונגנבו פשיעה היא: **ואם זורבא מרבנן** הוא. המפקיד הוא חדר על מלות הבדלה על הכוס אמר השומר דלמא מיבעי ליה זוי לאבדלמא להכי לא קברינהו ופטור: **גשואי**. מגשטין בקרקע בשפודין של כרול להכיר מקום שתחתיו חלל: **בשמי קורה**. בגג מתחמיו: **פרומאי**. שוכרי התקרה: **זיני אורכי**. זין שורות הבנין ככומל: **עסוחאי**. מטפחים ככומל לידע אס יש שס חלל: **או כעפא הספון** כו'. וכו'ן ככומל: **הרי הוא כמבוער**. ואין לרנן לבערו דלון כאל עוד כל ירעה: **הכא מאי**. לענין שמירת כספים: **משום ריחא**. שהכלב מריח ומופש אחריו והרי הוא מוניאו ונראה: **מסיכרא**. שס מקום: **זריפא דאורכני**. בית קטן עגול כמין כובע שעושין ליידי עופות לארוב: **דאורכני**. של ערבה היא: **אע"ג דלענין גנבי נטירוהא היא**. אפי' בלא קבוצה שאין גנבים הולכין שס לגנוב שאין ממון מזוי שס: **סחלנהו בפשיעה**. שמה תפול שס עליה ונמלא פשע שלא צנן: **וסופו באונס**. שהרי נגנבו וגניבה לשומר תם אונס הוא: **אשלמינהו**. מסרן לאמו: **קרעליסא**. ארגו אשקרא' בלע"ז: **נימא ליה לדידי** [וילן] **שליס**. דשומר שמר לשומר חייב: כל

מתני'

המפקיד מעות אצל חברו צררן והפשיטן לאחוריו **ב**באו שמסרם לבנו ולבתו הקטנים **ו**נעל בפניהם שלא כראוי חייב שלא שימר כדרך השומרים ואם שימר כדרך השומרים פטור: **גמ'** בשלמא כולחו שלא שימר כדרך השומרים אלא צררן והפשיטן לאחוריו מאי הוה ליה למיעבד אמר רבא א"ר יצחק אמר קרא וצרת הכסף בידך יאע"פ שצוררין יהיו בידך וא"ר יצחק לעולם יהא כספו של אדם מצוי בידו שנאמר וצרת הכסף בידך וא"ר יצחק לעולם יושליש את מעותיו שליש בקרקע ושליש בפרקמטיא ושליש תחת ידו וא"ר יצחק אין הברכה מצוייה אלא בדבר הסמוי מן העין שנאמר וצרת הכסף בידך ואתך את הברכה באסמין תנא דבי רבי ישמעאל אין הברכה מצוייה אלא בדבר שאין העין שולטת בו שנאמר יצו ה' אתך את הברכה באסמין ת"ר היהולך למוד את גורנו אומר יהי רצון מלפניך ה' אלהינו שתשלח ברכה במעשה ידינו התחיל למוד אומר ברוך השולח ברכה בכרי הזה מוד ואח"כ בידך הרי זה תפילת שוא הלפי שאין הברכה מצוייה לא בדבר השקול ולא בדבר המודוד ולא בדבר המנוי אלא בדבר הסמוי מן העין שנאמר יצו ה' אתך את הברכה באסמין אמר שמואל **ב**כספים אין להם שמירה אלא בקרקע אמר רבא ומודי שמואל 'בערב שבת בין השמשות דלא אטרחוהו רבנן וואי שהא למוצאי שבת שיעור למקברינהו ולא קברינהו מחייב **ו**ואי צורבא מרבנן הוא סבר דלמא מיבעי ליה זוי לאבדלתא והאידינא דשכיחי גשואי אין להן שמירה אלא בשמי קורה והאידינא דשכיחי פרומאי אין להם שמירה אלא בני אורכי אמר רבא ומודה שמואל בכומל **(א**י נמי בין הקרנות **ו**האידינא דשכיחי טפוחאי אין להן שמירה אלא בטפח הסמוך לקרקע או בטפח הסמוך לשמי קורה **א**ל רב אחא ברבי דרב יוסף לרב אשי התם תנן **"**חמין שנפלה עליו מפולת היא הוא כמבוער רשב"ג אומר כל שאין הכלב יכול לחפש אחריו ותנא כמה חפישת הכלב **ג** טפחים הכא מאי מי בעינן שלשה טפחים או לא אמר ליה התם משום ריחא בעינן **ג** טפחים הכא משום איכסוי מעינא לא בעינן **ג** טפחים וכמה אמר רפרם מסיכרא **ה**למפח ההוא גברא דאפקיד זוי גבי חבריה אותבינהו בצריפא דאורכני אינונב אמר רב יוסף יאע"ג דלענין גנבי נטירוהא היא העין פשיעותא היא הוה פשיעותא היא לענין גנבי נטירוהא היא ותחלתו בפשיעה וסופו באונס פטור והילכתא תחלתו בפשיעה וסופו באונס חייב ההוא גברא דאפקיד זוי גבי חבריה **א**ל רב לי זוזאי **א**ל לא ידענא היכא אותבינהו אתא לקמיה דרבא **א**ל **י**כל לא ידענא פשיעותא היא זיל שלימ **ה**הוא גברא דאפקיד זוי גבי חבריה אשלמינהו לאימיה ואותבינהו בקרטליתא ואינונב אמר רבא היכי נדיינו דייני להאי דינא נימא ליה לדידיה זיל שלימ אמר

מנ"ל דלא מנינו ששאל פטור אלא במתה מממת מלאכה דמשומר שכל לא אחי כדפי' וי"ל דנפקא לן מוכי ישאל איש וי"ו מוסקי על עינין רלשון והיו כאלו כמי גניבה וזכירה להדיא בשאל וכו'ן דכתיב ביה גניבה וזכירה וואונקן ליכא למפטריה בגניבת אונס והא דליק' כבנייתא מק"י היינו אילו לא נאמר קרא הייתי אומר ק"י: **שאיין** הכ"ב יבוא לחפש אחריו. ואם תאמר והלא פטור לצדוק חור מפני סנת עקרבים וי"ל דהכא יכול לפנות המפולת א"כ הכא שיש שס חמין כדליה אילו פטור משום חששת עקרבי דהא מציעא לן בפסחים (דף י:) ככר צפי נחש לרנן חדר להניאו או לאו: **ה"ג** ר"ח הירבאת תחלתו בפשיעה וסופו באונס חייב. וכן מוכח בשלהי הפועלים (למקן דף גג:) דלהתלל דחייב דפריך אביי אי הכי תחלתו בפשיעה וסופו באונס הוא וחייב וכן מוכח ריש פרק הכונס (ב"מ דף טו.) דוקא היכא שיכול להיות שהאונס לא היה נאדע אס לא פשע בתחלה אכל פשע זה ויאלת לאגס ומהה פטור דמלאך המות מה ל וכו' וצריך לומר דצריפא דאורכני היא שמירה מעליא לזוי לענין גנבי כמו קרקע להכי קרי ליה לענין גנבי אונס:

א) לעיל ל. (ב) עינין כדפי' ל. משמע ל"ב או אלא ג) והרי"ף והרא"ש ח) דכפי אלו נעל כ"י. (ד) עינית ח) [פסחים ח' א:]; (ה) [פסחים ח' א:]; (ו) ש"ל מ"ו. (ז) פסחים ח' א: (ח) [ס'ס ח' א:]; (ט) ועל ל. (י) ועל ל. הל' (כ) [מכ"ל בפסחים ח' א:]; (ל) ויע' בתוס' ד"ה כאל. (מ) ויע' היכי מ"י קדושין דף ד"ה כ"ע"ל.

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה אמר וכו' שמרם בקרקע מאה אמה ונגנזו משם:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה אמר וכו' דבתיא הוה ערך פ"ק דבמחור. עיני גניבת דף מ' ע"ב פמנ ד"ה רב אמר:

רבינו הגנאל

מתניתין המפקיד מעות אצל חברו צררן והפשיטן לאחוריו מסרן לבניו הקטנים נעל בפניהם שלא כראוי חייב שלא שימר כדרך השומרים פטור. כדרך השומרים פטור. צררן והפשיטן לאחוריו חייב כד"ר יצחק דאמר כתיב וצרת הכסף בידך אע"פ שהוא צרור ויהא בידך. אמר שמואל כספין אין להן שמירה אלא בקרקע ובערבי שבת לא אטרחוהו רבנן. ואסיקנא משום איכסוי מעינא הילכך בטפח סני ליה. והשתא דשכיחי גשויי פשיעותא ובערבי שבת לא אטרחוהו רבנן. ואסיקנא משום איכסוי מעינא הילכך בטפח סני ליה. והשתא דשכיחי גשויי פשיעותא ובערבי שבת לא אטרחוהו רבנן. ואסיקנא משום איכסוי מעינא הילכך בטפח סני ליה. והשתא דשכיחי גשויי פשיעותא ובערבי שבת לא אטרחוהו רבנן. ואסיקנא משום איכסוי מעינא הילכך בטפח סני ליה. והשתא דשכיחי גשויי פשיעותא ובערבי שבת לא אטרחוהו רבנן. ואסיקנא משום איכסוי מעינא הילכך בטפח סני ליה.

6) קדושה נג: (ומעלה
חל: 5) לעיל טו: לקמן
נה: 4) (תוס' דמעייל
ספ"ט) מעלה חל: (וע"ש
מנפ"ל, ד' ב"ק פה,
ה) (ג' ר"ף רבא ועין
ס) ע"ב ד"ה א"ל),
(1) (ב"ק 15: 15: ק"ה. פסחים
13: 1) (ב"ק 15: 15:
10) (ש"ס) (ש"ס)

הגהות הב"ח

6) ב"י דהואיל ונהיה
מהנה. ג"כ ע"ל דף פ"א
ע"ל: (3) הו"פ ד"ה מ"י
וה' מתיישב אפלטנא. ג"כ
דף מח: 3) (ב"ב פוסק
ע"מ על הגדש. ג"כ לקמן
דף ע"ג ע"ג)

מוסף רש"י

הגונו כבעל הבית. שאלו
ל"ק ממה למעו. שנתים
לו פירות וכל מצינ משה
כאשר. ודי לו במשע
מעות שבו (דקדונו ג)
שאלו רבול מילפין
שאלו. וכן ק' ל"א
יגן כן (מתיבה ב"ה. ר'
יהודה אמר כשחלני.
לדפשמ ימי הוא רבול
להלף בשלמי לפרק דמי
שאלו (ש"ס). המפקיד
מעות. לא הקדש. אצל
שולחני אם צורוין לא
ישתמש בהן. לכהי
הפקיד אלו מזוין ל"א
היה בני דששתם כה.
לפילו אם הולין שאלמי
מגל (ש"ס). ואם מותרין
ישתמש בהן. למעט ק'
הפקיד אלו מותרין.
שמעון כהן שחילפס.
לפילו לא מעל הלמי אלו
המפקיד (ש"ס). השתא
שורא ארבעה. כשע
שאלמי מן העולם. (ב"ב
10: 10). תבא. גידים. או
שתייה משלם ארבעה.
מפרש טעמה דכל מה
דלמיה ענייה כשעת
דמיה קיימא. דהא עני
לאדורה. הלך כשעת
דמיה הוקרה דהיה שעת
דמיה דשקיה הוא דק'
גזיל לה. אכל איכר מילמי
אמאי מתיישב ליה אהיה
שעתא דגזיל דהיה שעת
זוה הוא דשולמי (ש"ס).

רבינו הגנאל

כ"ס פ"י כ"ס כשוא
שיאה מתוקנת שבתין
צריבא תיקון: [מתני'
המפקיד מעות אצל
שולחני אם צורוין לא
ישתמש בהן לפיכך אם
אברו אין חייב באחריות.
אוקמה ר' אמי בצורוין
וחתומים קשו מחיה.
אע"כ ועלתה בתוק.
הלך לא ישתמש בהן:
פ"בא מותרין ישתמש
בהן לפיכך אם אברו
אמר באחריות. אמר
רב הונא אפי' נאנסו
והא רבתי במתני אברו
כדורא דאמר בפרק הוהב
נגבו בליטום מזוין.
אברו שטבעה ספינתו בים.
ורב נחמן אמר נאנסו לא
אלא בהווא הנאה דאי
מותרין ליה לבינא דאית
ליה רוחא וכן בהו
עלייה שומר שכו. וקיימא
לן כרב נחמן: המפקיד
אצל בעל הבית בין צורוין
בין מותרין אל ישתמש בהן לפיכך אם אברו

המפקיד פרק שלישי בבא מציעא

ומשם לו דמי כיס' דמי כשות של קוליס לפי מה שהשנים
גב' משום דלרורין לא ישתמש בהן. כממיה. ומה גילוי דעת יש כאן
שאלן חפץ שישתמש בהם מחלף כשהן מותרין קאמרת ישתמש
בהן והמפקיד אללו יודע שהוא לר' דמיר מעות לרורין נמי
ישתמש דדך כל אדם ללור מעותיו:

ואפילו נאנסו. קאמר מתני' דחייב
באחריותן ואפילו לא נשתמש בהן
דמהשתא הו' שואל עלייהו: נאנסו
לא. כל זמן שלא נשתמש לא הו'
שואל אלא אברו דוקא חייב כשומר
שכר: ואי שואל לא הו' שומר שכר
נמי לא הו'. מה שכר נגול על שמירתם
אלא על שמך עליהם להחליפן
ולהשתכר אם יבא לידו אתה מחייבו
ושאלה הו' זו שהרי כל הנאה שלו:
כהיה מודינא. א"ע"ג דלמינא לא
הו' שואל מהשתא עד שישתמש
מודינא דשומר שכר הו': דהואיל
ונהנה מהנה. לצעלים: המפקיד מעות.

גזר שהפקיד מעות הקדש כסבור
שזה שלו: לא מעל גזבר. שהרי לא
כרשית הולין ואינו שלוחו: מוסרין.
דהוה ליה כמותן רשות והוה ליה
שלוחו: לפיכך אם הוליא. שלוחמי מעל
גזבר: ואי אמר אפילו נאנסו.
תנא מתני' דחייב שולחני באחריותן
נמאלא מעשהו שהפקידו אללו יאילו
מרשות הקדש וכו' לרשות שולחני
ונעשה כמו שהלוה לו ואין הולאה גדולה
מזו מאי אריא הוליא: איידי דתנא
רישא הוליא. לנאשמעינן רבנא
דלפילו הוליא לא מעל תנא סיפא
הוליא: באתנ"ג ילקה חסר וביכר.
אם חסרו דמיה שהלוה כשוק ישלם
דמיה כמו שהיתה שזה כשעה ששלם
בה יד שהיה שעת הגזילה וכן כל
הגולנין משלמין כשעת הגזילה: וכגון
שהוליא שתייה בעין אכל אם ישנה
בעין כמות שגזלה אומר לו הרי לך
לפיכך כדאמרין גבי מטבע ונפסל
תרומה ונטמאת כפ' הגזול [קמח]
(ב"ק דף 15: 15): וביכר. אם שהיתה
בידו משלם בה יד ומתיקרה ואח"כ
הוליא לוקה ציור דמיה לשלם
כשעת הולאה: וזית כאלא אומרים
כו'. נגמרה מפרש מאי קאמר:
כשעת הפכיעה. כשעת שימצעו
לקן ונגמרה: מפרש טעמא: גב'
מעיקרא. כשגזלה: ולכסוף.
כשיתה מן העולם: פורה. גידים:
או שתייה. אחר שהוקרה: דאי איסה.
כאן כשעת הפכיעה הוה מהדרנא
בעינא דכי אמרין משלם כשעת
הגזילה היכא דליתה בעין אכל ישנה
בעין בין שהוקרה בין שהחלה חזרת
כמות שהיה הלך הוליא ואם תבעה
בעודה קיימת לאחר שהוקרה היתה
חוזרת בעין אשתכח דהיה שעתא
דקא שתי לה הוה דגזול לה: וכמאי.
אהייא פליגי בית הלל: אי כהמר.

כשהחלה דקאמר צ"ש ילקה לשלם
וקאמר בית הלל כשעת הולאה: ומי איכא
היכא דליתה בעין דכל הגולנין לאו
כשעת הולאה: נמיי דענין יוקרה חולא
ועלל אלא נשניו כדמיירי דמתני' הגזול
ועשה לים למר ועשה נגדיס היינו דוקא ימורא דוה הכלל אכל פטור
דמתניקין דמשלמין כשעת הגזילה נשניו דענין יוקרה חולא והתם כהגזול
(דף 15: 15). נמי מיימי לענין יוקרה חולא גבי אייקר כנתא דרב כהנא
וכפרק כל שעה (פסחים דף 13: 13). גבי לפי דמים משלם וא"ת רב דלמר כמרוכה (ב"ק דף 15: 15). וע"ש ד"ה גופא) קרן ענין שגגז (כ"פ וכו')
ואוקמה כגון דמעיקרא שו"ד' ולכסוף שו"ד' וזוה מאי קמ"ל מתני' היא ועוד מאי בעי התם מאי טעמא דרב ליבעי מאי טעמא דמתניקין
ו"ל דרב קמ"ל דא"ע"ג דקרן ענין שגגז כפ"ל לא הו' כמו קרן אלא כשעת העמדה צדין ובעינן מאי טעמא דרב דמחלק כפ"ל מדין
קרן ומשי גנבה ומיס אחייה לקרן ענין שגגז דוקא קרן ולא כפ"ל:

בבא מציעא

בבא מציעא פרק שלישי בבא מציעא
בבא מציעא פרק שלישי בבא מציעא
בבא מציעא פרק שלישי בבא מציעא

ומשלם ליה דמי כיס': מתני' המפקיד
מעות אצל שולחני אם צורוין לא ישתמש
בהן לפיכך אם אברו אינו חייב באחריותן
מותרין ישתמש בהן לפיכך אם אברו חייב
באחריותן אצל בעל הבית בין צורוין ובין
מותרין לא ישתמש בהן לפיכך אם אברו
אינו חייב באחריותן: חנוני כבעל הבית דברי
ר"מ ר' יהודה אומר יחנוני כשולחני: גב'
משום דצורוין לא ישתמש בהן אמר רב אסי
אמר רב יהודה יבצורוין וחתומין שנו רב
מרי אמר יבקשר משונה איכא דאמרי בעי
רב מרי קשר משונה מאי תיקו: מותרין
ישתמש בהן כו': אמר רב הונא ואפילו
נאנסו והא אברו קתני כדרבה רבא דאמר רבה
נגנבו בלסטין מזוין אברו שטבעה ספינתו בים
ורב נחמן אמר נאנסו לא אמר ליה רבא
לר"ג לדיך דאמרת נאנסו לא אלמא לא הו'
שואל עלייהו אי שואל לא הו' שומר שכר
נמי לא הו' א"ל בהא מודינא לך (6) דהואיל
ונהנה מהנה כההוא הנאה דאי מותרמי ליה
זבינא דאית בה רווחא וכן בהו הו' עלייהו
שומר שכר איתביה רב נחמן לרב הונא
המפקיד מעות אצל שולחני אם צורוין לא
ישתמש בהן לפיכך אם הוציא לא מעל הגזבר
ואם מותרין ישתמש בהן לפיכך אם הוציא
מעל הגזבר ואי אמרת אפילו נאנסו מאי
איריא הוציא אפילו לא הוציא נמי אמר ליה
הוא הרין א"ע"ג דלא הוציא ואייד דתנא רישא
הוציא תנא סיפא נמי הוציא: מתני' השולח
יד בפקדון בית שמואי אומרים ילקה בחסר
וביתר ובית הלל אומרים יכשעת הוצאה
ר"ע אומר כשעת התביעה: גב' אמר
רבה האי מאן דגזול הביתא דחמרא
מחבריה מעיקרא שו"א זוזא השתא שו"א
ארבעה תברה או שתייה משלם ארבעה
איחבר ממילא משלם זוזא מאי טעמא כיון
דאי אותה הדרא למרה בעינא ההיא שעתא
דקא שתי ליה או דקא תבר לה קא גזול מיניה
ותנן ככל הגולנין משלמין כשעת הגזילה
איחבר ממילא משלם זוזא מ"ש השתא לא
עביד לה ולא מידי אמאי קא מחייבת ליה
אהייה שעתא דגזלה ההיא שעתא זוזא
הוא דשו"א תנן בית הלל אומרים
כשעת הוצאה מאי כשעת הוצאה אילימא
כשעת הוצאה מן העולם ובמאי אי בחסר
מי איכא למ"ד והא בית הלל הגולנין
משלמין כשעת הגזילה ואי בית הריני ב"ש
אלא

בבא מציעא פרק שלישי בבא מציעא
בבא מציעא פרק שלישי בבא מציעא
בבא מציעא פרק שלישי בבא מציעא

בבא מציעא פרק שלישי בבא מציעא
בבא מציעא פרק שלישי בבא מציעא
בבא מציעא פרק שלישי בבא מציעא

עין משפט

עין משפט
נר מצוה

עין משפט
נר מצוה
עין משפט
נר מצוה

רבינו הגנאל

רבינו הגנאל
רבינו הגנאל
רבינו הגנאל

6) א"ל חספה דמלמין פ"ג ע"ש. 3) י"ל והיה שעתא זוהו היא שו"א.